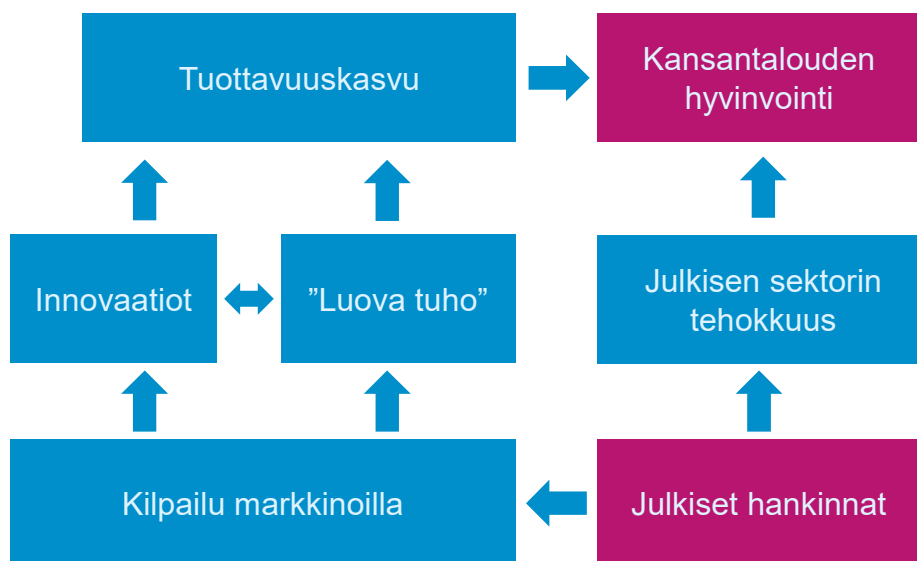

Julkiset hankinnat, yritysdynamiikka ja kansantalouden tuottavuuskasvu

Mika Mairanta, tutkimusprofessori, KKV

20.11.2019 Julkisten hankintojen ajankohtaisfoorumi

Ekonomistin näkökulma

Hankinnan tekijän näkökulma

- › Näkökulmien paljous
 - Oma näkökulma (helppous, kiire, virheiden välttäminen jne.)
 - Hankintaorganisaation etu
 - Alueen etu
 - Julkisen sektorin (kunta, valtio) etu
 - Kansantalouden etu
- › Tavoitteiden paljous
 - Juridisesti oikein, kokonaistaloudellinen, ekologinen kestävyys, sosiaalinen kestävyys ja kilpailusta huolehtiminen
- › Ristiriitojen lähteitä
 - Kuinka painottaa eri tavoitteita?
 - Osaaminen (juridinen vs. asiaosaaminen)
 - Ulkoisvaikutukset (esim. vaikutukset markkinoihin)

Julkinen sektori ja kilpailun edellytykset

- › Valtiovallan (julkisen sektorin) vastuulla on luoda ympäristö, joka on mahdollisimman otollinen kilpailulle

Prof. Otto Toivanen (ks. <https://www.kkv.fi/globalassets/kkv-suomi/ajankohtaista/tapahtumat/2019/kkv-paiva-2019-otto-toivanen.pdf>)

- › Tämä koskee myös julkisia hankintoja
 - › Hankintaorganisaation (lyhyen aikavälin) etu voi olla:
 - Yksi suuri, tunnettu (tuttu), luotettavaksi koettu tarjoaja
 - › Kansantalouden pitkän aikavälin etu voi olla:
 - Myös pieniä, nuoria, innovatiivisia toimittajia
 - › Kilpailutusprosessi
 - Juridinen osaaminen
 - Sisällöllinen/toiminnallinen osaaminen, kartellien tunnistaminen yms.
- ⇒ Onko ristiriitaa?

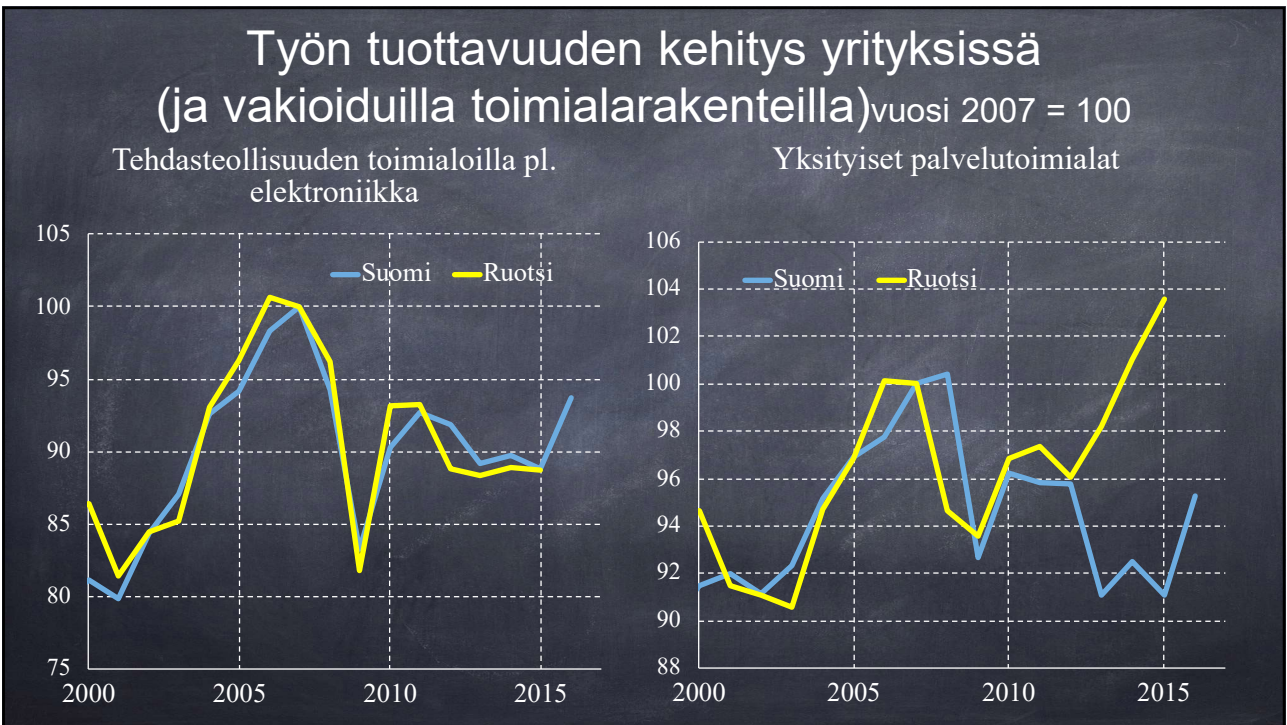
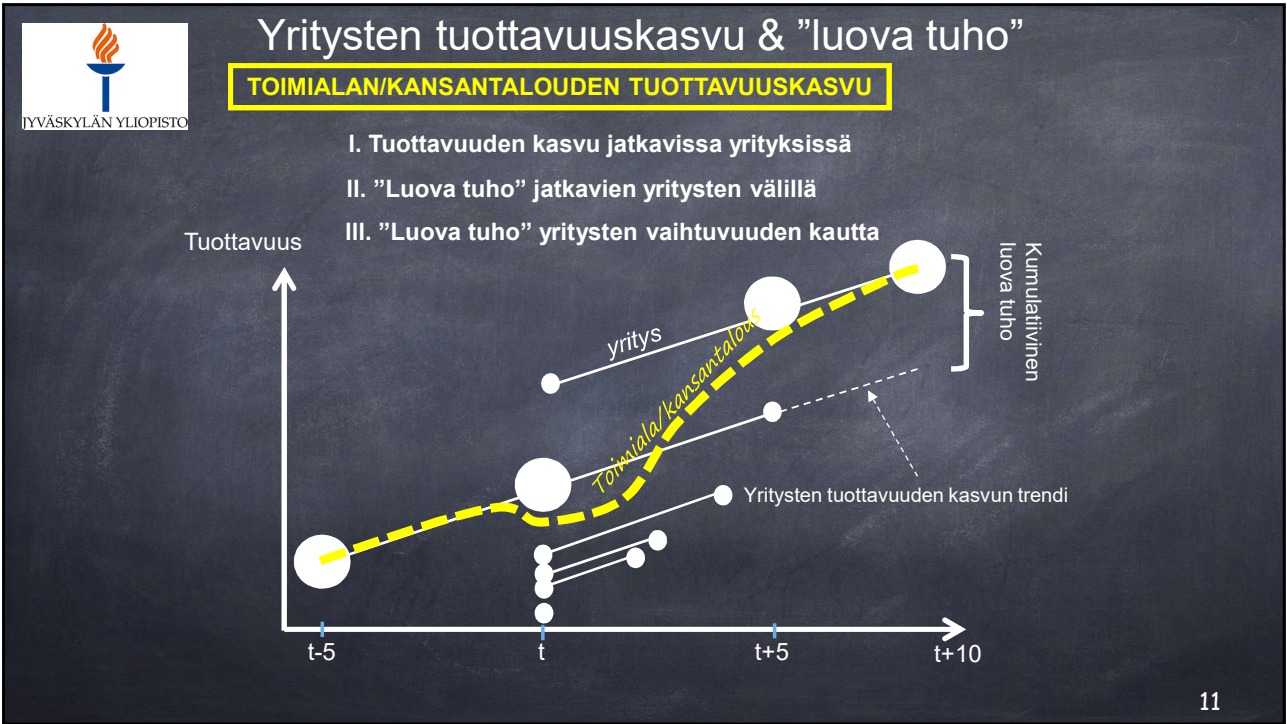
Taloukasvu ja yritysdynamiikka

Taloukasvun yhtälöitä

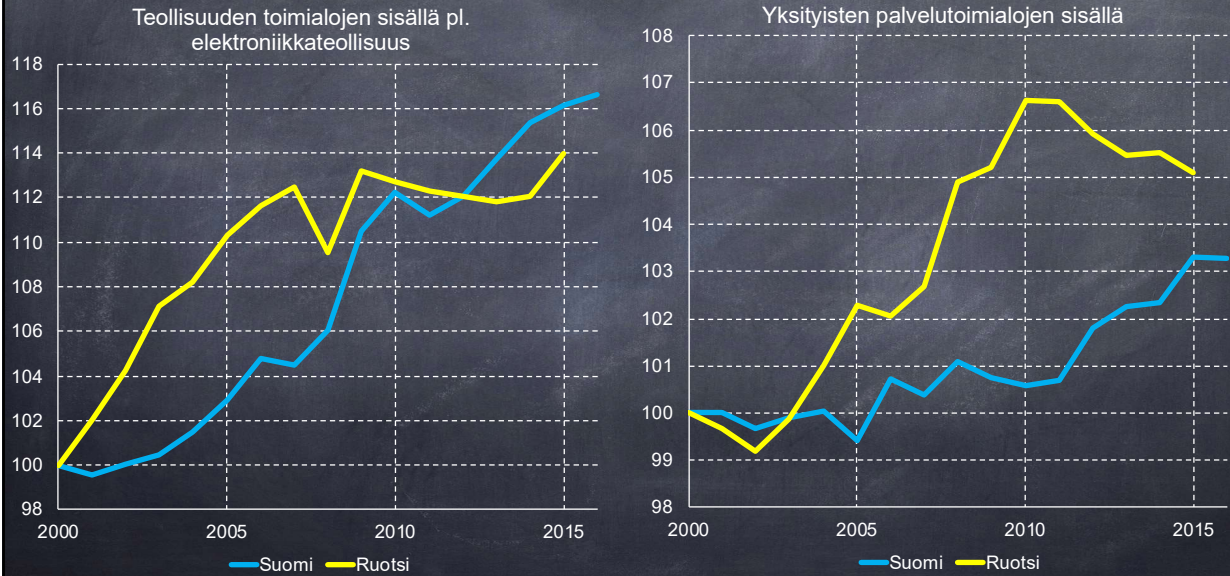
- › Taloukasvu = **työn tuottavuuden kasvu** + työpanoksen kasvu
- › Työn tuottavuus riippuu (ns. kasvulaskennan mukaan):
 1. Kuinka paljon pääomaa (koneita, laitteita jne.) on työpanosta kohti
 2. Mikä on työpanoksen laatu (koulutus, kokemus)
 3. Teknologiasta
- › Näistä teknologia on selvästi tärkein
- › Mutta mikä on kilpailun – ja esim. julkisten hankintojen rooli?
- › Tarvitaan toisenlainen tuottavuuskasvun erittelyn kehikko
 - › Tuottavuuden kasvu markkinoilla toimivissa yrityksissä
 - › ”Luova tuho” eli kansantalouden tuottavuutta kohottava yritys- ja työpaikkarakenteiden muutos

Tuottavuuden (ja taloukasvun) yritystason tekijät

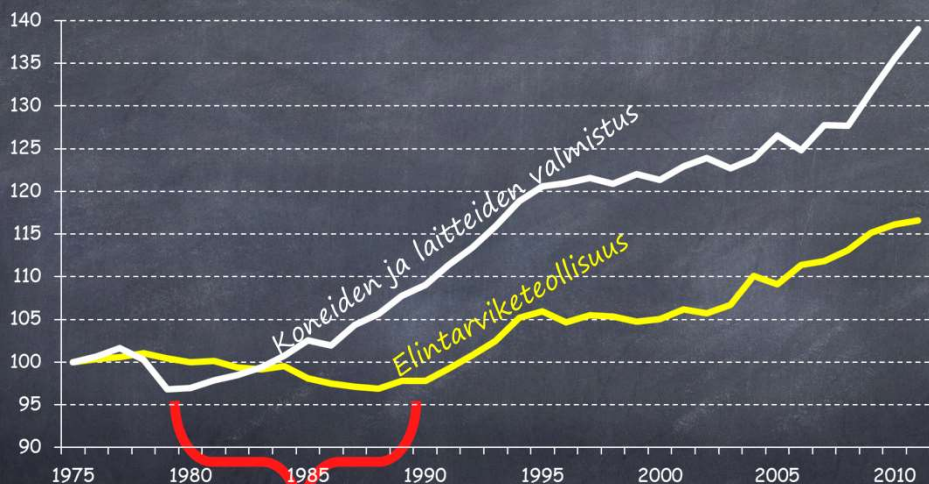
- › Työn tuottavuuden kasvu=
 - Tuottavuuden kasvu (jatkavissa) yrityksissä
 - ”Luova tuho”
- › Kilpailu on epätäydellistä. Siksi yritykset voivat ja haluavat tehdä t&k&i:tä (Aghion & Howitt 2009)
- › Useissa tilanteissa kilpailu lisää yritysten t&k&i:tä
 - Varsinkin parhaiden/tehokkaiden yritysten keskuudessa
- › Kilpailu kiihdyttää ”luovaa tuhoa”
- › Siksi kilpailu kannattaa vaalia – esim. julkisia hankintoja järjestettäessä

“Luova tuho”

Kumulatiivinen ”luova tuho” Suomessa, 1975=100 toimipaikka-aineisto

ETLA

10 vuoden viive luovan tuhon käynnistymisessä!

Yhteenvetoa

- › Hyvinvointiin tarvitaan talouskasvua
- › Talouskasvuun tarvitaan ennen kaikkea tuottavuuden kasvua
- › Tuottavuuden kasvuun tarvitaan kilpailua
- › Valtiovallalla on vastuu luoda todelliselle kilpailulle otolliset olot
- › Julkiset hankinnat yksi tärkeä osa siinä! Tarvitaan ...
 - osaamista: juridiikka, substanssia sekä kilpailua
 - sopivia kannustimia
 - luottamusta – ja valvontaa!

Kiitos!